

Informator Kontroli

sporządzony w wykonaniu dyspozycji art. 23s ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833, ze zm.)

PREZES

URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

dr inż. Rafał Gawin

/podpisano elektronicznie/

Spis treści

1. Wstęp.....	2
2. Organy kontroli	3
3. Podstawowe pojęcia i definicje w zakresie paliw ciekłych	3
3.1. Pojęcie paliw ciekłych.....	4
4. Zakres prowadzonej kontroli	7
4.1. Kontrola, o której mowa w art. 23r ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne - realizowana przez inne niż URE organy	7
4.1.1. Opis podlegających kontroli wymagań i obowiązków wynikających z przepisów – obowiązek posiadania koncesji.....	8
4.1.2. Opis podlegających kontroli wymagań i obowiązków wynikających z przepisów – obowiązek posiadania wpisu do rejestru podmiotów przywożących	9
4.1.3. Relacja pomiędzy koncesją na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą i wpisem do rejestru podmiotów przywożących.....	11
4.1.4. Opis podlegających kontroli wymagań i obowiązków wynikających z przepisów – obowiązek zgłoszenia infrastruktury	11
4.2. Konsekwencje prowadzenia działalności bez wymaganej koncesji, wpisu do RPP albo zgłoszenia infrastruktury paliw ciekłych.....	13
4.3. Kontrola, o której mowa w art. 23r ust. 4 ustawy – Prawo energetyczne	14
4.3.1. Opis podlegających kontroli wymagań i obowiązków wynikających z przepisów – art. 43a ustawy – Prawo energetyczne	14
4.3.2. Konsekwencje prowadzenia działalności z naruszeniem postanowień art. 43a ustawy – Prawo energetyczne	15

1. Wstęp

Warunkiem skutecznego eliminowania nieprawidłowości jest prowadzenie efektywnej kontroli wykonywanej działalności gospodarczej. Decyzją ustawodawcy, działalność kontrolna Prezesa URE ma być wspierana przez inne organy kontroli w zakresie, o którym mowa w art. 23r ust. 3 i ust. 4 ustawy - Prawo energetyczne. Zakres zadań kontrolnych przypisanych organom kontroli, wymienionym w art. 23r tej ustawy, jest odmienny od kompetencji przyznanych Prezesowi URE, a wymienione tamże organy zostały umocowane do prowadzenia wymienionej działalności kontrolnej w ramach realizacji zadań lub kontroli prowadzonych na zasadach i w trybach określonych we właściwych dla nich przepisach. Oznacza to, iż w ramach realizacji swoich ustawowych kompetencji, wynikających z tychże przepisów, muszą one również kontrolować spełnienie obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, a ponadto mogą one kontrolować spełnienie wymogów, o których mowa w art. 23r ust. 4 tej ustawy.

W celu zapewnienia należytego przepływu informacji, ustawa – Prawo energetyczne w art. 23r ust. 5 nałożyła na Prezesa URE obowiązek współpracy z organami kontroli w toku postępowania kontrolnego lub wyjaśniającego. Organy te są zobowiązane do przekazywania Prezesowi URE wszelkich posiadanych informacji i dokumentów, które mogą posłużyć do stwierdzenia, czy miało miejsce naruszenie:

- 1) warunków prowadzenia działalności objętej koncesjami, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4 ustawy – Prawo energetyczne, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych, albo wpisem do rejestru podmiotów przywożących lub
- 2) warunków udzielonych koncesji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4 ustawy – Prawo energetyczne, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych.

Przekazywanie informacji może mieć miejsce zarówno z inicjatywy organu kontroli, wraz z zawiadomieniem o stwierdzonych naruszeniach przez przedsiębiorcę obowiązków ustawowych, jak i na prośbę Prezesa URE.

Stosownie do art. 23s ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne w celu wsparcia właściwej realizacji postępowań kontrolnych, Prezes URE publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki informator kontroli, zawierający opis wymagań i obowiązków wynikających z przepisów, który powinny być sprawdzane w toku kontroli przeprowadzonej na podstawie przepisów odrębnych. Zgodnie natomiast z art. 23s ust. 2 wymienionej ustawy, Prezes URE co najmniej raz w roku przekazuje organom kontroli aktualny informator.

2. Organy kontroli

Wykaz podmiotów obowiązanych do prowadzenia działalności kontrolnej zawarty został w art. 23r ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne.

Zaliczają się do nich:

- Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- Szef Krajowej Administracji Skarbowej,
- Prezes Agencji Rezerw Materiałowych,
- Prezes Urzędu Dozoru Technicznego,
- Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego,
- Inspekcja Handlowa,
- Państwowa Inspekcja Pracy
- oraz organy:
 - Policji,
 - Prokuratury,
 - Inspekcji Ochrony Środowiska,
 - Państwowej Straży Pożarnej,
 - nadzoru budowlanego,
 - administracji miar,
 - Państwowej Inspekcji Sanitarnej

3. Podstawowe pojęcia i definicje w zakresie paliw ciekłych

Przepisy o podstawowym znaczeniu dla realizacji obowiązków organów kontroli w zakresie objętym niniejszym informatorem kontroli zawarte są w szczególności w:

- 1) ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2020 r. poz. 833, ze zm.), zwanej dalej „ustawą- Prawo energetyczne”,

- 2) ustawie z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1165 i 1986),
- 3) ustawie z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1520),
- 4) ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30)
- 5) rozporządzeniu Ministra Aktywów Państwowych z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących (Dz. U. z 2019 r. poz. 2332), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie wykazu paliw ciekłych”, zmienione rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 7 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących (Dz.U. 2020 poz. 1431),
- 6) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii (Dz. Urz. UE L 304 z 14.11.2008, str. 1, ze zm.),
- 7) rozporządzeniu Ministra Energii z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie wzoru informacji o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych wykorzystywanej do prowadzonej działalności (Dz. U. z 2019 r. poz. 974).

3.1. Pojęcie paliw ciekłych

Definicja paliw ciekłych zawarta została w art. 3 pkt 3b ustawy – Prawo energetyczne. Zgodnie z nią przez **paliwa ciekłe** rozumieć należy ciekłe nośniki energii, w tym zawierające dodatki:

- a) półprodukty rafineryjne,
- b) gaz płynny LPG,
- c) benzyny ciężkie,
- d) benzyny silnikowe,
- e) benzyny lotnicze,
- f) paliwa typu benzynowego do silników odrzutowych,
- g) paliwa typu nafty do silników odrzutowych,
- h) inne rodzaje nafty,
- i) oleje napędowe, w tym lekkie oleje opałowe,
- j) ciężkie oleje opałowe,
- k) benzyny lakowe i przemysłowe,
- l) biopaliwa ciekłe,
- m) smary

- określone w załączniku A rozdział 3 do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii (Dz. Urz. UE L 304 z 14.11.2008, str. 1, ze zm.), niezależnie od ich przeznaczenia, których szczegółowy wykaz ustanawiają przepisy wydane na podstawie art. 32 ust. 6 ustawy- Prawo energetyczne¹.

Szczegółowy wykaz paliw, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących, zawarty został w rozporządzeniu w sprawie wykazu paliw ciekłych.

Rozporządzenie to w § 1 określa wykaz kodów CN, w przypadku których wytwarzanie magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja oraz obrót, w tym obrót z zagranicą, **wymagają uzyskania stosownej koncesji** na wykonywanie działalności gospodarczej. Do kodów tych należą:

- 1) półprodukty rafineryjne: 2707 50 00 z wyłączeniem produktów przeznaczonych na cele inne niż opałowe, napędowe lub żeglugowe, 2710 12 11, 2710 12 15, 2710 19 11, 2710 19 15, 2710 19 31, 2710 19 35, 2710 19 51, 2710 19 55;
- 2) gaz płynny LPG:
 - a) 2711 12, 2711 13, 2711 14 00, 2711 19 00,
 - b) 2901 10 00 z wyłączeniem produktów przeznaczonych na cele inne niż opałowe, napędowe lub żeglugowe
 - z wyłączeniem mieszanin propanu-butanu uzyskiwanych w procesach uzdatniania płynów złożowych;
- 3) benzyny ciężkie: 2710 12 11, 2710 12 15;
- 4) benzyny silnikowe: 2710 12 25 z wyłączeniem benzyn lakowych i przemysłowych, 2710 12 41, 2710 12 45, 2710 12 49, 2710 12 50, 2710 12 90, 2207 20 00 z wyłączeniem alkoholu etylowego skażonego i pozostałych wyrobów alkoholowych skażonych, przeznaczonych na cele inne niż opałowe, napędowe lub żeglugowe;
- 5) benzyny lotnicze: 2710 12 31;
- 6) paliwa typu benzynowego do silników odrzutowych: 2710 12 70;
- 7) paliwa typu nafty do silników odrzutowych: 2710 19 21;
- 8) oleje napędowe, w tym lekkie oleje opałowe: 2710 19 43, 2710 19 46, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 11, 2710 20 16, 2710 20 19;

¹ rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie *szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2332) zmienione rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 7 sierpnia 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 1431).

9) ciężkie oleje opałowe: 2707 99 19, 2707 99 91, 2707 99 99, 2710 19 62, 2710 19 66, 2710 19 67, 2710 20 32, 2710 20 38, 2710 20 90;

10) biopaliwa ciekłe:

a) 3826 00 10 z wyłączeniem estrów metylowych stanowiących dodatki do paliw ciekłych,

b) inne niż wymienione w lit. a biopaliwa ciekłe bez względu na kod CN z wyłączeniem biopaliw ciekłych stanowiących dodatki do paliw ciekłych

Należy podkreślić, że do powszechnie występującymi w obrocie paliwami ciekłymi do celów transportowych są:

- benzyny silnikowe oznaczone kodami CN 2710 12 45 i 2710 12 49,

- oleje napędowe oznaczone kodami CN 2710 19 43, 2710 20 11,

- gaz płynny LPG oznaczony kodami CN 2711 12, 2711 13, 2711 19 00.

Rozporządzenie to w § 2 określa wykaz kodów CN, w przypadku których przywóz paliw ciekłych **wymaga uzyskania wpisu do rejestru podmiotów przywożących**. Do kodów tych należą:

1) półprodukty rafineryjne: 2707 50 00, 2710 12 11, 2710 12 15, 2710 19 11, 2710 19 15, 2710 19 31, 2710 19 35, 2710 19 51, 2710 19 55;

2) gaz płynny LPG: 2711 12, 2711 13, 2711 14 00, 2711 19 00, 2901 10 00;

3) benzyny ciężkie: 2710 12 11, 2710 12 15;

4) benzyny silnikowe: 2710 12 25 z wyłączeniem benzyn lakowych i przemysłowych, 2710 12 41, 2710 12 45, 2710 12 49, 2710 12 50, 2710 12 90, 2207 20 00;

5) benzyny lotnicze: 2710 12 31;

6) paliwa typu benzynowego do silników odrzutowych: 2710 12 70;

7) paliwa typu nafty do silników odrzutowych: 2710 19 21;

8) inne rodzaje nafty: 2710 19 25, 2710 19 29;

9) oleje napędowe: 2710 19 43, 2710 20 11;

10) lekkie oleje opałowe: 2710 19 46, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 16, 2710 20 19;

11) ciężkie oleje opałowe: 2707 99 19, 2707 99 91, 2707 99 99, 2710 19 62, 2710 19 66, 2710 19 67, 2710 20 32, 2710 20 38, 2710 20 90;

12) benzyny lakowe i przemysłowe: 2710 12 21, 2710 12 25;

13) biopaliwa ciekłe:

a) 3826 00 10 z wyłączeniem estrów metylowych stanowiących dodatki do paliw ciekłych,

b) inne niż wymienione w lit. a biopaliwa ciekłe bez względu na kod CN z wyłączeniem biopaliw ciekłych stanowiących dodatki do paliw ciekłych;

14) smary: 2710 19 71, 2710 19 75, 2710 19 81, 2710 19 83, 2710 19 85, 2710 19 87, 2710 19 91, 2710 19 93, 2710 19 99, 2710 20 90, 3403 19 10, 3403 19 20, 3403 19 80.

Porównanie treści § 1 i § 2 rozporządzenia w sprawie wykazu paliw ciekłych pozwala na wyciągnięcie wniosku, iż paliw ciekłych, których przywóz objęty jest obowiązkiem uzyskania wpisu do rejestru podmiotów przywożących jest więcej niż paliw, w przypadku których działalność gospodarcza określona w art. 32 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, wymaga uzyskania koncesji. Wszystkie kody CN, które zostały wymienione w § 1 wymienione są również w § 2 rozporządzenia w sprawie wykazu paliw ciekłych. Należy również zwrócić uwagę, iż w przypadku niektórych paliw ciekłych wymienionych w rozporządzeniu zastosowano wyłączenia ze względu na przeznaczenie. Do wyjątków należą:

- w § 1 - półprodukty rafineryjne o kodzie CN 2707 50 00, benzyny silnikowe o kodzie CN: 2710 12 25, biopaliwa ciekłe 3826 00 10, gaz płynny LPG o kodach CN: 2711 12, 2711 13, 2711 14 00, 2711 19 00, 2901 10 00 oraz benzyny silnikowe o kodzie CN: 2710 12 25;
- w § 2- benzyny silnikowe o kodzie CN: 2710 12 25 oraz biopaliwa ciekłe 3826 00 10

Ponadto do kodów CN, które zostały wymienione w § 2, nie zostały zaś wymienione w § 1 należą:

- 1) inne rodzaje nafty: 2710 19 25, 2710 19 29,
- 2) benzyny lądowe i przemysłowe: 2710 12 21, 2710 12 25,
- 3) smary: 2710 19 71, 2710 19 75, 2710 19 81, 2710 19 83, 2710 19 85, 2710 19 87, 2710 19 91, 2710 19 93, 2710 19 99, 2710 20 90, 3403 19 10, 3403 19 20, 3403 19 80.

Oznacza to, iż w przypadku tych paliw nie zachodzi obowiązek uzyskania koncesji na wytwarzanie, magazynowanie, przeładunek, przesyłanie, dystrybucję ani obrót, w tym obrót z zagranicą.

4. Zakres prowadzonej kontroli

Kontrola Prezesa URE polega na ustaleniu stanu faktycznego i porównaniu go ze stanem modelowym wynikającym z obowiązujących przepisów. Zadania przypisane w ustawie – Prawo energetyczne organom kontroli dzielą się na takie, których realizacja jest obowiązkowa, jak i takie, których realizacja pozostawiona została decyzji organu kontroli.

4.1. Kontrola, o której mowa w art. 23r ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne - realizowana przez inne niż URE organy

Do zadań kontrolnych, których realizacja jest obowiązkowa zalicza się:

- 1) kontrolę posiadania koncesji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie w jakim dotyczą paliw ciekłych (art. 23r ust. 3 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne),
- 2) kontrolę wpisu do rejestru podmiotów przywożących (art. 23r ust. 3 pkt 2 ustawy – Prawo energetyczne),
- 3) kontrolę zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych (art. 23r ust. 3 pkt 3 ustawy – Prawo energetyczne).

4.1.1. Opis podlegających kontroli wymagań i obowiązków wynikających z przepisów – obowiązków posiadania koncesji

Zadaniem organu kontroli jest ustalenie, czy charakter działalności gospodarczej prowadzonej przez danego przedsiębiorcę wiąże się z koniecznością uzyskania koncesji. W przypadku, gdy dany przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą w dziedzinie paliw ciekłych konieczne jest ustalenie czy posiada on koncesję odpowiadającą prowadzonej działalności. W tym celu organ kontroli może żądać złożenia przez przedsiębiorcę wyjaśnień ustnie lub na piśmie oraz przedstawienia stosownych dokumentów.

Obowiązek uzyskania koncesji określony został w art. 32 ust. 1 pkt 1-4 ustawy – Prawo energetyczne. Zgodnie z tą regulacją, w zakresie w jakim dotyczy ona paliw ciekłych, uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie:

- 1) wytwarzania paliw ciekłych (koncesja WPC),
- 2) magazynowania paliw ciekłych w instalacjach magazynowania paliw ciekłych, z wyłączeniem lokalnego magazynowania gazu płynnego w instalacjach o przepustowości poniżej 1 MJ/s (koncesja MPC),
- 3) przeładunku paliw ciekłych w instalacjach przeładunku paliw ciekłych (koncesja MPC),
- 4) przesyłania paliw ciekłych (koncesja PPC),
- 5) dystrybucji paliw ciekłych (koncesja PPC),
- 6) obrotu paliwami ciekłymi z wyłączeniem obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 10 000 euro (koncesja OPC),
- 7) obrotu paliwami ciekłymi z zagranicą (koncesja OPZ).

Poprzez **wytwarzanie paliw ciekłych** rozumieć należy produkcję paliw ciekłych w instalacjach wytwarzania paliw ciekłych, w procesach:

- przerobu ropy naftowej, kondensatu gazu ziemnego (NGL), półproduktów rafinacji ropy naftowej i innych węglowodorów albo przerobu biomasy,
- przetwarzania poprzez mieszanie komponentów lub paliw ciekłych lub poprzez mieszanie komponentów z paliwami ciekłymi,
- przeklasyfikowywania komponentów w paliwa ciekłe w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym (art. 3 pkt 45 ustawy – Prawo energetyczne).

Instalacją wytwarzania paliw ciekłych jest natomiast instalacja lub zespół instalacji technologicznych oraz urządzenia techniczne, w tym zbiorniki, powiązane technicznie z tymi instalacjami, wykorzystywane w procesie wytwarzania paliw ciekłych (art. 3 pkt 10e ustawy – Prawo energetyczne).

Uwaga: Wytwarzanie ciężkich olejów opałowych w procesie pirolizy zużytych opon i odpadów gumowych nie wymaga uzyskania koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych.

Magazynowaniem paliw ciekłych jest świadczenie usług przechowywania paliw ciekłych w instalacji magazynowania paliw ciekłych (art. 3 pkt 57 ustawy – Prawo energetyczne). Instalacją magazynowania paliw ciekłych są zaś zbiorniki magazynowe oraz instalacje przeładunkowe paliw ciekłych wykorzystywane do przechowywania oraz przeładunku paliw

ciekłych z wyłączeniem stacji paliw ciekłych, a także bezzbiornikowe magazyny paliw ciekłych (art. 3 pkt 10f ustawy – Prawo energetyczne).

Przeładunek paliw ciekłych to świadczenie usług załadowywania lub rozładowywania cystern drogowych, cystern kolejowych, cystern kontenerowych lub statków z wykorzystaniem instalacji przeładunku paliw ciekłych (art. 3 pkt 58 ustawy – Prawo energetyczne). Instalacją przeładunku paliw ciekłych jest instalacja używana do rozładunku lub załadunku paliw ciekłych na cysterny drogowe, cysterny kolejowe, cysterny kontenerowe lub statki (art. 3 pkt 10g ustawy – Prawo energetyczne).

Działalność gospodarcza w zakresie **przesyłania i dystrybucji paliw ciekłych** związana jest z eksploatacją rurociągów. Przez przesyłanie rozumieć należy transport paliw ciekłych siecią rurociągów (art. 3 pkt 4 lit. b ustawy – Prawo energetyczne), natomiast dystrybucję stanowi rozdział paliw ciekłych do odbiorców przyłączonych do sieci rurociągów, z wyłączeniem sprzedaży tych paliw (art. 3 pkt 5 lit. b ustawy – Prawo energetyczne).

Obrotem paliwami ciekłymi jest działalność gospodarcza polegająca na handlu hurtowym albo detalicznym paliwami (art. 3 pkt 6 ustawy – Prawo energetyczne). Rozumieć przez to należy zakup paliwa przez przedsiębiorstwo obrotu i jego późniejszą odsprzedaż na rynku hurtowym lub detalicznym. Obrotem nie jest działalność przedsiębiorstwa wytwarzającego paliwa ciekłe, które w ramach posiadanej koncesji na wytwarzanie uprawnione jest do sprzedaży wytwarzanego przez siebie paliwa. Warunkiem uzyskania koncesji na **obrot paliwami ciekłymi z zagranicą** jest posiadanie koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

Koncesjonowaniu podlega więc wykonywanie wymienionej w ustawie – Prawo energetyczne działalności gospodarczej w dziedzinie paliw ciekłych. Przy czym, nie każda działalność związana z paliwami ciekłymi wiąże się z koniecznością uzyskania koncesji. Przykładem działalności związanej z paliwami ciekłymi nie wymagającej uzyskania koncesji wydawanej przez Prezesa URE jest usługowy transport takich paliw cysternami drogowymi.

Aktualny wykaz przedsiębiorstw posiadających koncesje w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych przekazywany jest cyklicznie przez Prezesa URE organom kontroli (art. 43c ustawy – Prawo energetyczne). Istnieje również możliwość wyszukiwania koncesji weryfikowania ich treści oraz pobierania wykazu poprzez Biuletyn Informacji Publicznej URE link: <https://rejstry.ure.gov.pl> – przycisk: Koncesje dla paliw ciekłych (dane aktualizowane są codziennie).

4.1.2. Opis podlegających kontroli wymagań i obowiązków wynikających z przepisów – obowiązek posiadania wpisu do rejestru podmiotów przywożących

Zadaniem organu kontroli jest ustalenie, czy charakter działalności gospodarczej prowadzonej przez danego przedsiębiorcę wiąże się z koniecznością uzyskania wpisu do rejestru podmiotów przywożących. W przypadku, gdy dany przedsiębiorca przywozi paliwa ciekłe z zagranicy konieczne jest ustalenie czy powinien on posiadać wpis do rejestru podmiotów przywożących. W tym celu organ kontroli może żądać złożenia przez przedsiębiorcę wyjaśnień ustnie lub na piśmie oraz przedstawienia stosownych dokumentów.

Obowiązek uzyskania wpisu do rejestru podmiotów przywożących ma swoje źródło w art. 32c ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, zgodnie z którym podmiot przywożący może dokonywać przywozu paliw ciekłych po wpisaniu do rejestru podmiotów przywożących. Rejestr ten prowadzi Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (art. 32a ust. 1 tej ustawy). Rejestr podmiotów przywożących jest jawny i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki, z wyłączeniem danych dotyczących miejsca zamieszkania, numeru PESEL oraz serii i numeru dokumentu tożsamości (art. 32a ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne).

Pojęcie podmiotu przywożącego uregulowane zostało w art. 3 pkt 12c ustawy – Prawo energetyczne i oznacza osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu dokonuje przywozu paliw ciekłych, z wyłączeniem przywozu paliw ciekłych:

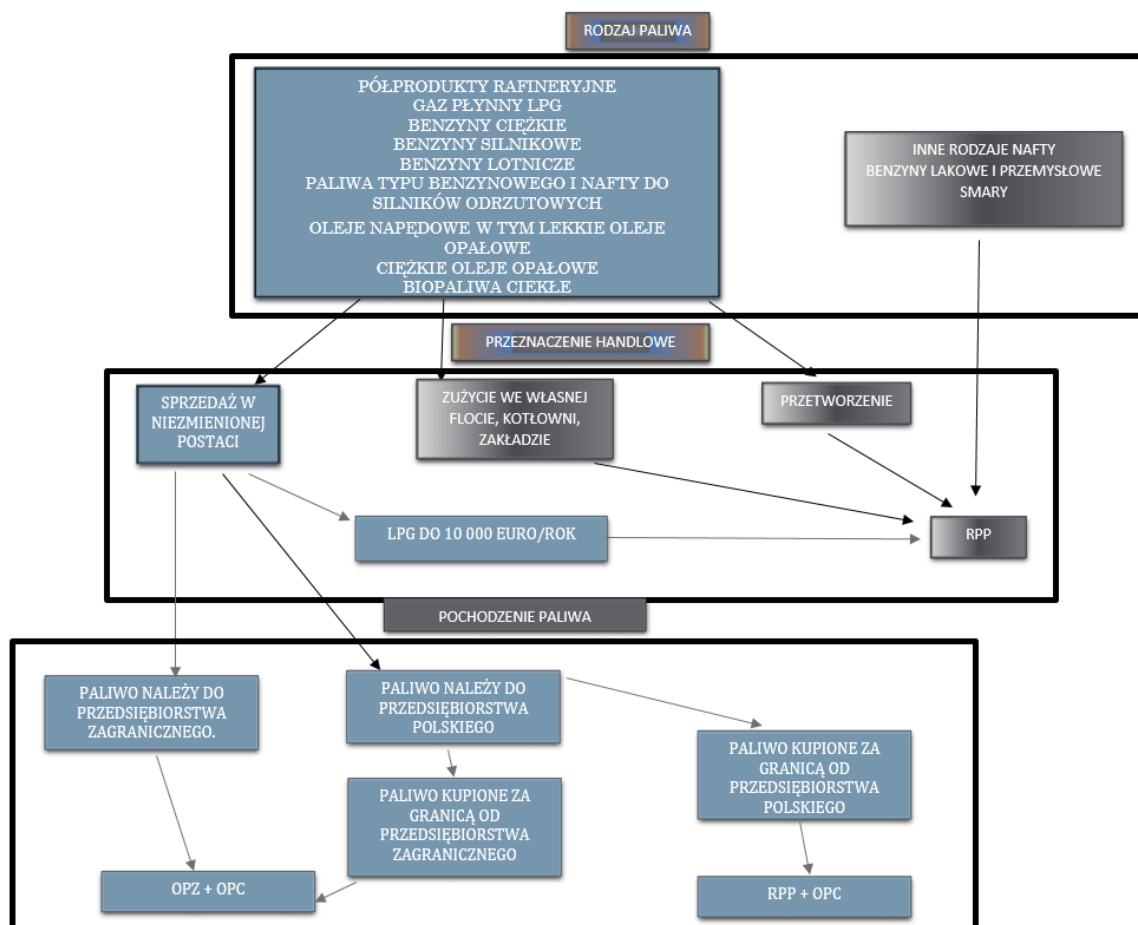
- a) w ramach wykonywania działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi z zagranicą wymagającej uzyskania koncesji, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt 4, lub
- b) przeznaczonych do użycia podczas transportu i przywożonych w standardowych zbiornikach, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 722 z późn. zm.);

Poprzez **przywóz paliw ciekłych** rozumieć należy sprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej paliw ciekłych w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego lub importu (art. 3 pkt 12d ustawy – Prawo energetyczne).

Działalność podmiotu przywożącego może polegać na transporcie paliw ciekłych z zagranicy przy użyciu własnych środków transportu (przywóz samodzielny) lub zleceniu świadczenia usług transportu innemu podmiotowi (przywóz za pośrednictwem podmiotu trzeciego). **Podmiotem przywożącym nie jest natomiast podmiot jedynie świadczący na rzecz podmiotu przywożącego usługi transportu paliwa. W takiej sytuacji podmiotem przywożącym jest podmiot zlecający taką usługę, czyli sprowadzający paliwa na terytorium RP.**

W oparciu o prowadzone rejestry Prezes URE przekazuje organom kontroli kwartalne zestawienie podmiotów przywożących, zawierający również informacje o rodzajach, przeznaczeniu paliwa ciekłego jak i rodzaju i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych wykorzystywanej przez te podmioty. Istnieje również możliwość wyszukiwania podmiotów wpisanych do rejestru oraz pobierania wykazu poprzez Biuletyn Informacji Publicznej URE link: <https://rejestry.ure.gov.pl> – przycisk: Rejestr podmiotów przywożących (dane aktualizowane są codziennie).

4.1.3. Relacja pomiędzy koncesją na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą i wpisem do rejestru podmiotów przywożących

4.1.4. Opis podlegających kontroli wymagań i obowiązków wynikających z przepisów – obowiązków zgłoszenia infrastruktury

Obowiązek zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych określony został w art. 43e ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne. Zgodnie z tym przepisem przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność polegającą na wytwarzaniu paliw ciekłych, magazynowaniu lub przeładunku paliw ciekłych, przesyłaniu lub dystrybucji paliw ciekłych, obrocie paliwami ciekłymi, w tym obrocie nimi z zagranicą, a także podmiot przywożący, przekazują do Prezesa URE informacje o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych wykorzystywanej do prowadzonej działalności **w terminie 7 dni** od dnia rozpoczęcia eksploatacji infrastruktury lub trwałego zaprzestania eksploatacji tej infrastruktury. **Termin pierwszego zgłoszenia infrastruktury paliw ciekłych upłynął z dniem 7 lipca 2017 r.**

W ramach obowiązku zgłoszenia infrastruktury, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Energii z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie wzoru sprawozdania informacji o rodzajach i lokalizacji paliw ciekłych wykorzystywanej do prowadzonej działalności (Dz. U. z dnia 23 maja 2019 r. poz. 974), podmioty zobowiązane są do podania użytkowanej w ramach prowadzonej przez nie działalności infrastruktury paliw ciekłych w rozumieniu art. 3 pkt. 10d ustawy- Prawo energetyczne, tj.:

- a) instalacji wytwarzania paliw ciekłych
- b) instalacji magazynowania paliw ciekłych
- c) instalacji przeładunku paliw ciekłych
- d) stacji paliw ciekłych
- e) kontenerowych stacji paliw ciekłych
- f) środków transportu paliw ciekłych (w tym dane firmy świadczącej usługę transportu)
- g) rurociągów.

Obowiązkowi zgłoszenia infrastruktury nie podlegają pojazdy mechaniczne nie stanowiące środków transportu paliw ciekłych w rozumieniu art. 3 pkt 10j ustawy – Prawo energetyczne, tj. nie będące cysterną drogową, cysterną kolejową, cysterną kontenerową lub statkiem z przystosowaniem do załadunku, transportu i rozładunku paliw ciekłych oraz pojazdy które nie są wykorzystywane do sprzedaży paliw ciekłych bezpośrednio odbiorcom końcowym. Zgodnie z art. 3 pkt 13a ustawy- Prawo energetyczne odbiorcą końcowym jest odbiorca dokonujący zakupu paliw na własny użytek; do własnego użytku nie zalicza się energii elektrycznej zakupionej w celu jej zużycia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej oraz paliw gazowych zakupionych w celu ich zużycia na potrzeby przesyłania, dystrybucji, magazynowania paliw gazowych, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego. Dotyczy to w szczególności samochodów ciężarowych wykorzystywanych do przewozu butli z gazem konfekcjonowanym. Ujawnieniu w zgłoszeniu nie podlegają również magazyny, w których składowane są butle LPG.

Istotnym jest, iż obowiązek zgłoszenia dotyczy infrastruktury wykorzystywanej do prowadzonej działalności gospodarczej, w zakresie objętym koncesjonowaniem lub wpisem do RPP. Oznacza to przykładowo, że jeżeli dany przedsiębiorca prowadzi działalność w zakresie obrotu paliwami ciekłymi a jednocześnie świadczy usługi transportu paliw ciekłych cysternami drogowymi dla innych przedsiębiorców, to pod warunkiem, że cysterny te będą wykorzystywane **wyłącznie** do usługowego przewożenia paliwa dla innych podmiotów (która to działalność nie wymaga uzyskania koncesji), nie podlegają one ujawnieniu w sprawozdaniu infrastrukturalnym.

Brak obowiązku zgłoszenia infrastruktury paliw ciekłych zachodzi jedynie w przypadku, gdy przedsiębiorca nie eksploatuje żadnej infrastruktury paliw ciekłych, w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc prowadzi działalność na zasadach „czystego obrotu”. Nadmienić jednak należy, iż podmiot, który prowadzi działalność w zakresie obrotu paliw ciekłych korzystając z usług przedsiębiorstw transportujących paliwa ciekłe do odbiorców końcowych, powinien złożyć informację o infrastrukturze, wskazując w niej dane podmiotów, z których usług korzysta.

Kontrola realizacji obowiązku zgłoszenia infrastruktury polega na ustaleniu czy dany przedsiębiorca podlega obowiązkowi zgłoszenia infrastruktury i w oparciu o dane udostępnione przez Prezesa URE weryfikację, czy zgłoszenie miało miejsce oraz czy było kompletne. W szczególności organ kontroli powinien szczegółowo porównać wszystkie znajdujące się w miejscu prowadzenia kontroli elementy infrastruktury, ze złożoną przez danego przedsiębiorcę informacją.

Stosownie do brzmienia art. 43b ust. 5 pkt 3 ustawy - Prawo energetyczne w prowadzonym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki rejestrze przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesję, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie paliw ciekłych, zawarte są również informacje o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych. Zgodnie natomiast z art. 32a ust. 4 pkt 3 ustawy - Prawo energetyczne w prowadzonym przez Prezesa URE rejestrze podmiotów przywożących zawarte są informacje o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych wykorzystywanej przez podmiot przywożący.

Rejestr infrastruktury paliw ciekłych jest jawny i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej URE, z wyłączeniem danych dotyczących numeru PESEL oraz serii i numeru dokumentu tożsamości (art. 43b ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne), pod adresem internetowym: <https://rejstry.ure.gov.pl/> - dział: Wykazy infrastruktury paliw ciekłych.

Przygotowując się do przeprowadzenia kontroli kontroler powinien pozyskać ze strony internetowej Prezesa URE informacje na temat infrastruktury paliw ciekłych oraz treści koncesji lub wpisu do rejestru podmiotów przywożących, stosownie do działalności prowadzonej przez danego przedsiębiorcę i poddać je stosownej analizie.

Należy mieć na uwadze, iż Przedsiębiorcy prowadzą niekiedy działalność gospodarczą na kilku stacjach paliw w różnych formach prawnych (osoba fizyczna, spółka osobowa czy kapitałowa) posługując się tym samym znakiem towarowym. Dlatego istotnym jest, aby przed rozpoczęciem kontroli precyzyjnie zidentyfikować podmiot prowadzący daną stację paliw, co pozwoli na przeprowadzenie analizy w stosunku do właściwego podmiotu.

Uwaga: łączna pojemność eksploatowanych na danej stacji paliw zbiorników (kolumna 33 formularza informacji o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych) powinna wskazywać pojemność nominalną wynikającą z dokumentacji dozoru technicznego.

4.2. **Konsekwencje prowadzenia działalności bez wymaganej koncesji, wpisu do RPP albo zgłoszenia infrastruktury paliw ciekłych**

W aktualnym stanie prawnym, kto prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, magazynowania lub przeładunku, przesyłania lub dystrybucji, obrotu paliwami ciekłymi, w tym obrotu tymi paliwami z zagranicą, bez wymaganej koncesji, podlega grzywnie do 5 000 000 zł albo karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat (art. 57g ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne). Natomiast, kto dokonuje przywozu paliw ciekłych bez wymaganego wpisu do rejestru podmiotów przywożących podlega grzywnie do 2 500 000 zł (art. 57g ust. 2 ustawy - Prawo energetyczne).

Stosownie do art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa (tzw. prawny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie). **Oznacza to, iż zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dokonuje każdorazowo organ kontroli wymieniony w art. 23r ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, w ramach prowadzonej przez siebie działalności.**

Odmienne zasady penalizacji ustawodawca przewidział w przypadku przedsiębiorców, którzy nie realizują ustawowo określonych obowiązków informacyjnych, dotyczących zgłoszenia eksploatowanej przez nich infrastruktury wykorzystywanej do prowadzonej działalności gospodarczej. Karze podlega zarówno nie przekazanie w terminie informacji, jak również przekazanie nieprawdziwych informacji, o których mowa w art. 43e ustawy -Prawo energetyczne. W takich przypadkach sankcja nakładana jest przez Prezesa URE w postaci administracyjnej kary pieniężnej i wynosi ona 10 000 zł oddzielnie dla każdego rodzaju i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych (art. 56 ust. 2h pkt 8 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 48 ustawy – Prawo energetyczne). Zatem, w przypadku ustalenia, iż kontrolowany podmiot, wbrew obowiązkowi nie dokonał stosownego zgłoszenia dotyczącego infrastruktury paliw ciekłych, o zaistniałym naruszeniu należy powiadomić Prezesa URE.

4.3. Kontrola, o której mowa w art. 23r ust. 4 ustawy – Prawo energetyczne

Organy kontroli w ramach własnych kontroli zostały uprawnione do sprawdzania, czy przedsiębiorcy prowadzą sprzedaż paliw ciekłych, świadczą usługi magazynowania lub przeładunku, przesyłania lub dystrybucji paliw ciekłych, w sposób zgodny z art. 43a ustawy – Prawo energetyczne.

4.3.1. Opis podlegających kontroli wymagań i obowiązków wynikających z przepisów – art. 43a ustawy – Prawo energetyczne

Art. 43a ustawy – Prawo energetyczne wprowadza cztery istotne zasady prowadzenia działalności w zakresie paliw ciekłych:

4.3.1.a) Obrót tylko między koncesjonowanymi przedsiębiorstwami

Działalność gospodarcza w zakresie obrotu paliwami ciekłymi może być prowadzona wyłącznie pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi posiadającymi wymagane koncesje, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie wytwarzania i obrotu paliwami ciekłymi, z wyłączeniem sprzedaży dla odbiorcy końcowego (art. 43a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne).

Wytwórca paliw ciekłych jak i przedsiębiorstwo obrotu, przed sprzedażą paliw kolejnemu podmiotowi, innemu niż odbiorca końcowy, muszą upewnić się co do tego, czy przedsiębiorca ten posiada stosowną koncesję na obrót paliwami ciekłymi, w przypadku gdy jest ona wymagana, jak również czy koncesja ta uwzględnia kod CN paliwa, które jest przedmiotem obrotu. Treść koncesji udzielanych przedsiębiorstwom energetycznym udostępniana jest na stronie internetowej URE.

4.3.1.b) Zakaz świadczenia usług logistycznych przedsiębiorcom nie posiadającym koncesji lub wpisu do RPP lub wpisanych do rejestru zapasów interwencyjnych (jeżeli są wymagane)

Usługi w zakresie magazynowania lub przeładunku, przesyłania lub dystrybucji paliw ciekłych mogą być świadczone wyłącznie na rzecz przedsiębiorców energetycznych posiadających koncesje, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4 ustawy – Prawo energetyczne, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych, jeżeli są wymagane, lub na rzecz podmiotów przywożących wpisanych do rejestru podmiotów przywożących, jeżeli wpis jest wymagany, oraz wpisanych do rejestru zapasów interwencyjnych, o którym mowa w art. 13 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia

bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, jeżeli wpis do tego rejestru jest wymagany, z wyłączeniem usług świadczonych na rzecz odbiorców końcowych paliw ciekłych (art. 43a ust. 2 ustawy - Prawo energetyczne).

Podobnie jak w przypadku normy wynikającej z art. 43a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, podmiot świadczący usługi, przed rozpoczęciem ich świadczenia, obowiązany jest upewnić się, że usługobiorca posiada wymaganą koncesję lub wpis do właściwego rejestru.

4.3.1.c) Obowiązek posługiwania się kodami CN w prowadzonej działalności gospodarczej

Działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania paliw ciekłych, magazynowania lub przeładunku paliw ciekłych, przesyłania lub dystrybucji paliw ciekłych oraz obrotu paliwami ciekłymi, w tym obrotu nimi z zagranicą, a także przywóz paliw ciekłych realizowany na podstawie wpisu do rejestru podmiotów przywożących, mogą być prowadzone zgodnie z nazwą oraz kodami CN, jakie posiadają paliwa ciekłe stosownie do przepisów rozporządzenia w sprawie wykazu paliw ciekłych (art. 43a ust. 3 ustawy- Prawo energetyczne).

4.3.1.d) Ograniczenia w sprzedaży paliw ze stacji kontenerowej

Sprzedaż paliw ciekłych z wykorzystaniem stacji kontenerowej jest dozwolona wyłącznie w celu zaopatrzenia w paliwa ciekłe Sił Zbrojnych, jednostek pływających żeglugi morskiej i śródlądowej, kolejnictwa oraz statków powietrznych lotnictwa cywilnego, a także w celu realizacji inwestycji o znaczeniu krajowym (art. 43a ust. 4 ustawy- Prawo energetyczne).

4.3.2. Konsekwencje prowadzenia działalności z naruszeniem postanowień art. 43a ustawy – Prawo energetyczne

Naruszenie wymagań przewidzianych w art. 43a ustawy – Prawo energetyczne sankcjonowane jest karą pieniężną wymierzaną przez Prezesa URE na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 45-47 ustawy– Prawo energetyczne, w wysokości od 50 000 zł do 250 000 zł (art. 56 ust 2h pkt 7 ustawy- Prawo energetyczne).

W przypadku, gdy organ kontroli, w trakcie prowadzonej działalności kontrolnej, wykryje naruszenie obowiązków wynikających z powyższej regulacji, powinien zawiadomić o tym Prezesa URE.